

Sèrie 4

Exercici 1

OPCIÓ A

[2 punts]

Els 2 punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica que:

- (a) Teresa és l'antagonista de la novel·la, el personatge que es contraposa a Laura. Teresa encarna les virtuts de Comarquinal, la prudència, l'honestetat i l'estalvi. Viu absorbida en les tasques de la casa i sempre vesteix roba fosca i passada de moda. **(0,5 punts)**
- (b) Resignada a ser soltera, aboca tot l'amor en el germà, Tomàs de Muntanyola: se sacrifica per ell i l'obeeix cegament. Tomàs és l'hereu i la funció de Teresa és tenir cura del patrimoni familiar. Quan Tomàs es casa amb Laura, a Teresa se li desperten les pulsions sexuals que tenia adormides. Teresa és una «verge de quaranta anys» que sempre ha reprimat els seus impulsos. **(0,75 punts)**
- (c) Teresa s'havia enamorat de Pere Gifreda quan ell era adolescent i ella ja una dona soltera, i sempre havia reprimat aquest amor. Quan veu que Laura també n'està enamorada, esclata dins seu l'enveja i es proposa calumniar Laura escampant el rumor de l'adulteri i després la reclou a les Aulines. Teresa acaba declarant a Laura la seva passió per Pere Gifreda. **(0,75 punts)**

OPCIÓ B

[2 punts]

Els 2 punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica que:

- (a) Els personatges que es poden identificar amb la Poesia són el grup de comedians que arriben al poble: el Clown, la Zaira i Cop-de-puny. Representen la bohèmia i la llibertat i contrasten amb la grisor de la gent del poble. **(0,5 punts)**
- (b) El Clown representa la concepció de l'artista de Rusiñol: l'home que lluita pel seu reconeixement i per la modernització de la societat. És intel·ligent, de paraula fàcil, irònic, capaç de burlar-se de si mateix, i que no es doblega pels aspectes més materialistes de l'existència. És el defensor de les causes justes i, sobretot, ambaixador de la Bellesa: és el «sacerdot de l'art». La seva funció en el món modern és portar «bàlsam i consol» a una societat «materialista i prosaica» (tal com Rusiñol descriu en els seus discursos a les festes modernistes de Sitges). Com que la societat burgesa no entén el seu art, resta en una posició minoritària i elitista. **(1 punt)**
- (c) Zaira encarna el sacrifici de l'artista en la seva missió de transformar la societat. I Cop-de-puny, al contrari dels altres dos, actua dominat pels seus instints animals i representa la falsa alegria i l'artista impostor. **(0,5 punts)**

Exercici 2

Els 3 punts assignats es poden atorgar si l'examinand explica que:

2.1.

Hi ha diversos passatges del poema en què es manté la imatgeria popular de les bruixes, com les «escombres» (v. 2), els barrets («tarot de poetes», v. 3), les pràctiques màgiques relacionades amb els quatre elements (aigua, terra, foc i aire) (segon quartet) i la dansa de les bruixes (la «roda fetillera» del v. 12). [També es pot esmentar: la por que fan («esbalaïda», v. 13), la serp del pecat original que s'hi relaciona (v. 10), etc.] **(1 punt)**

2.2

- (a) El capgirament simbòlic de la figura de la bruixa el veiem ja en el primer quartet, en què, contràriament a la tradició, les fades i les bruixes s'avenen (solidaritat femenina). Veiem, doncs, segons es diu en el Text 1, que Marçal transforma «la mirada que habitualment es projecta» sobre les bruixes i, tal com fa en aquest poema, destrueix determinats estereotips femenins. **(1 punt)**
- (b) En el segon quartet, l'aigua, la terra, el foc i l'aire (amb la referència a la libèl·lula) són els elements simbòlics essencials constitutius del món i integradors de tots els éssers vius, per tant positius. La comparació de la «revessa processó» amb «la serp cargolada entorn de la pomera» remet a l'episodi bíblic del pecat original, comès per una dona, que és el pecat de la saviesa i la curiositat i que resulta positiu en el context d'un poema que celebra la llibertat i el poder femenins. [També es poden esmentar altres elements, com la integració del jo poètic a la rotllana de la dansa, etc.] **(1 punt)**

Exercici 3

OPCIÓ A

Els 3 punts assignats al contingut del comentari es poden atorgar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes, és a dir, si explica que:

- (a) El conte al qual pertany aquest fragment explica l'anècdota de la coincidència a Mequinensa de l'enterrament de l'oncle Nicolau amb el partit de futbol més important de la temporada. El fragment se situa cap al final del conte. Els que assisteixen a l'enterrament, que saben que el partit ja ha començat, es moren de ganes de saber què passa al camp. **(0,5 punts)**
- (b) Com en altres contes d'*El Cafè de la Granota*, el narrador, al principi del conte, posa la història en boca del vell Cristòfol, en reproduïx les paraules. Tot i que en aquest fragment no es pot comprovar, el narrador d'aquest conte i d'altres del recull és un cronista que aplega informació sobretot del vell Cristòfol i que sovint, com en aquest conte, en reproduïx fidelment les paraules. Veïem que el vell Cristòfol s'adreça al cronista directament amb un vocatiu («xiquet») i amb un comentari en segona persona («No m'ho preguntis, no t'ho sabria dir»). Com que el narrador pretén reproduir les paraules del vell Cristòfol, el fragment conté elements propis de la llengua oral. Hi trobem frases col·loquials («no ens salvarà ni Déu») i locucions i frases fetes («se n'anava en orris», «com un perdigot», «a empentes i rodolons»). **(1,25 punts)**
- (c) La mort i els rituals funeraris són tractats amb humor i ironia en diversos contes: la mort es tracta amb quotidianitat, sense transcendència, però sempre hi ha algun element extraordinari o un factor de contrast que desencadena l'humor o la ironia. En aquest fragment, l'humor s'aconsegueix a partir del contrast entre la situació solemne i greu que és un enterrament («el posat greu i seriós que s'escau en ocasions tan tristes», «el capteniment») i l'estat d'emoció, neguit i nervis que provoca un partit de futbol, fins al punt que a l'escolanet se li escapa el crit de «Gol!». També cal destacar l'estructura del relat, que fa coincidir els moments àlgids del partit amb els de la missa («el gol del *dominus vobiscum* —perquè el crit que el pregonava coincidí amb aquesta llatina—», «mentre el capellà enllestia les absoltes [...] el gol del *requiescat in pace*»). **(1,25 punts)**

OPCIÓ B

Els 3 punts assignats al contingut del comentari es poden atorgar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes especificats en les preguntes, és a dir, si explica que:

- (a) El fragment se situa al final de l'obra, després del monòleg d'Antígona, en el qual accepta, davant de Creont, sacrificar-se com a condició per garantir la pau a Tebes. En aquest apart dirigit a «l'amic», el Lúcid Conseller repassa, més enllà del mite clàssic, el destí dels diversos personatges de la tragèdia i avalua, amb un parlament irònic, el valor dels seus actes. (1 punt)
- (b) Segons la interpretació del Lúcid Conseller, la mort voluntària d'Antígona, que ella considerava un triomf moral, perd qualsevol sentit heroic perquè és estèril: la crueltat no altera la consciència de l'home. A partir de l'oposició plors/somriures i homes/déus, la condició humana es defineix com a grotesca i dominada pel silenci i, la condició divina, indiferent al dolor humà. (1 punt)
- (c) En aquest context, el Lúcid Conseller, que no té tradició en el referent clàssic de la tragèdia i que es caracteritza per l'escepticisme i la ironia, fa la funció d'orientar la interpretació de l'obra —el sentit final— cap a una visió desesperançada de l'ésser humà i de la història —la raó no pot res contra el mal i la injustícia— i cap a la intenció de responsabilitzar la societat civil —que calla i té por— dels actes de tirania dels dictadors que l'oprimeixen. (1 punt)